

VENDIM
Nr. 5, datë 2.3.2010

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Vladimir Kristo	Kryetar i Gjykatës Kushtetuese
Fehmi Abdiu	Anëtar i “ “
Kujtim Puto	Anëtar i “ “
Xhezair Zaganjori	Anëtar i “ “
Petrit Plloçi	Anëtar i “ “
Vitore Tusha	Anëtare e “ “
Sokol Sadushi	Anëtar i “ “
Admir Thanza	Anëtar i “ “
Sokol Berberi	Anëtar i “ “

me sekretare Blerina Çinari, në datë 27.10.2009, mori në shqyrtim në seancë gjyqësore me dyer të hapura çështjen nr.21/12 Akti, që i përket:

KËRKUES: KALOSH LAMOLLARI, përfaqësuar nga av.Avni Shehu dhe av.Brahim Lahi, me prokurë.

SUBJEKTI I INTERESUAR: PROKURORIA E PËRGJITHSHME, përfaqësuar nga prokurori Kujtim Luli, me autorizim.

OBJEKTI: Shfuqizimi si i papajtueshëm me Kushtetutën i vendimit nr.417, datë 18.04.2007 të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë.

BAZA LIGJORE: Nenet 42, 131/f dhe 134/g të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë; neni 6 i Konventës Europiane të të Drejtave të Njeriut; nenet 27, 28, 29, 30, 31 dhe 45 të ligjit nr.8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoji relatorin e çështjes Sokol Berberi, përfaqësuesin e kërkuarit, që kërkoji pranimin e kërkesës, përfaqësuesin e subjektit të interesuar, që kërkoji rrëzimin e saj dhe, pasi shqyrtoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë, me vendimin nr.1204, datë 13.12.2005, ka vendosur deklarinimin fajtor të kërkuarit Kalosh Lamollari, për kryerjen e veprës penale të “ndihmës për kalim të paligjshëm të kufirit”, parashikuar nga neni 298/2 i Kodit Penal (KP) dhe, në zbatim të nenit 406 të Kodit të Procedurës Penale (KPrP), e ka dënua përfundimisht me 3 vjet burgim dhe 4 000 000 (katër milionë) lekë gjobë.

Gjykata e Apelit Tiranë, me vendimin nr.218, datë 17.03.2006, ka vendosur prishjen e vendimit të mësipërm të gjykatës së shkallës së parë dhe pushimin e çështjes penale në ngarkim të kërkuarit.

Kundër vendimit të Gjykatës së Apelit, ka ushtruar rekurs Prokuroria e Apelit Tiranë.

Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr.417, datë 18.04.2007, ka vendosur prishjen e vendimit nr.218, datë 17.03.2006 të Gjykatës së Apelit Tiranë dhe lënien në fuqi të vendimit nr.1204, datë 13.12.2005 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë.

Më datë 24.06.2008, kërkuesi i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese për shfuqizimin e vendimit të Gjykatës së Lartë duke pretenduar se ky vendim është pasojë e një procesi të parregullt ligjor, për faktin se gjykatat në dhënien e vendimeve nuk kanë mbajtur parasysh rrethanat e ngjarjes dhe nuk kanë bërë vlerësimin e duhur të provave të administruara.

Kolegji i Gjykatës Kushtetuese, me vendimin nr.102, datë 28.07.2008, ka vendosur moskalimin e çështjes në seancë plenare, për mungesë të shkaqeve që e bëjnë procesin të parregullt në kuptimin kushtetues.

Më datë 6.4.2009, kërkuesi iu drejtua përsëri Gjykatës Kushtetuese, duke parashtruar një shkak të ri për shfuqizimin e vendimit të mësipërm të Gjykatës së Lartë.

Kërkuesi pretendon se vendimi i Gjykatës së Lartë është rrjedhojë e një procesi të parregullt ligjor për arsye se kjo gjykatë ka vepruar në kundërshtim me kompetencën e saj, duke pranuar për shqyrtim një rekurs të paraqitur tej afatit ligjor. Kërkuesi e mbështet pretendimin e tij në faktin se vendimi i Gjykatës së Apelit Tiranë, ndaj të cilit Prokuroria ka ushtruar rekurs, ka marrë formë të prerë më 17.03.2006, ndërkohë që rekursi në sekretarinë e gjykatës së shkallës së parë është depozituar më 18.04.2006, pra pas 33 ditësh. Në këto kushte ky rekurs nuk duhej të ishte marrë në shqyrtim nga Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë.

Përfaqësuesi i subjektit të interesuar, Prokuroria e Përgjithshme, kërkoi rrëzimin e kërkesës, duke argumentuar se vendimi i Kolegjit Penal është i mbështetur në ligj dhe nuk përmban elemente të procesit të parregullt ligjor, siç pretendohet nga kërkuesi. Sipas tij, rekursi i prokurorit kundër vendimit të gjykatës së apelit është paraqitur brenda afatit ligjor 30-ditor; rekursi mban datën 14.04.2006 dhe nga libri i dorëzimit të prokurorisë, ku është edhe vula e postës rezulton se praktika e rekursit është dorëzuar në postë po në këtë datë; sipas përlllogaritjeve, afati 30-ditor i paraqitjes së rekursit rezulton të ketë përfunduar më 16.04.2006, ditë e dielë dhe dita e parë e celebrimit të Pashkëve Katolike. Kjo ditë është festë zyrtare dhe sipas ligjit për festat zyrtare, kur dita e parë e festave zyrtare është e dielë, ditë pushimi do të jetë dita e hënë. Pra dita e hënë, datë 17.4.2006, ka qenë ditë pushimi zyrtar dhe dita e martë, datë 18.4.2006, ka qenë dita e parë pasardhëse e ditëve të pushimit dhe festës zyrtare.

II

Lidhur me pretendimin se Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë ka pranuar rekursin e prokurorit të paraqitur jashtë afatit ligjor.

Gjykata Kushtetuese (Gjykata) ka theksuar se e drejta për t'iu drejtuar gjykatës, si një nga aspektet e procesit të rregullt ligjor në kuptim të nenit 42 të Kushtetutës dhe nenit 6 të Konventës Europiane të të Drejtave të Njeriut (KEDNJ), nënkupton të drejtën që ka çdo individ për të ngritur padi në një gjykatë që ka juridiksion të plotë për të zgjidhur çështjen (Shih vendimet e Gjykatës Kushtetuese nr.17, datë 19.06.2009; nr.10, datë 11.05.1006).

Kushtetuta, në nenin 43, parashikon se çdokush ka të drejtë të ankohet kundër një vendimi gjyqësor në një gjykatë më të lartë, përveçse kur në Kushtetutë parashikohet ndryshe. E drejta e ankimit kundër një vendimi gjyqësor, mbi bazën e parashikimit kushtetues, gjen zbatim edhe në dispozitat materiale e procedurale konkrete. Kjo e drejtë duhet kuptuar si mundësi e çdo individi për të pasur mjete të caktuara procedurale për të kundërshtuar vendimin e dhënë nga një gjykatë më e ulët në një gjykatë më të lartë, duke i garantuar individit të drejtën për t'u përballur me drejtësinë në të gjitha nivelet e saj (Shih vendimet e Gjykatës Kushtetuese nr.5, datë 6.03.2009; nr.14, datë 05.07.2005). Për këtë qëllim dispozitat procedurale parashikojnë si mjete ankimi apelin, rekursin në Gjykatën e Lartë dhe kërkesën për rishikim (neni 407 i Kodit të Procedurës Penale), duke parashikuar dhe afatet procedurale për ushtrimin e këtyre mjeteve të ankimit.

Gjykata, duke iu referuar jurisprudencës së saj dhe asaj të Gjykatës Europiane të të Drejtave të Njeriut (GJEDNJ), ka pranuar se mbrojtja kushtetuese dhe ligjore e të drejtave dhe

lirive të individit mund të realizohet vetëm kur ushtrohet brenda afateve të përcaktuara në Kushtetutë dhe ligje. Përcaktimi i këtyre afateve nuk përbën një qëllim në vetvete, por bëhet për mbrojtjen e të drejtave të të tjerëve dhe në funksion të parimit të sigurisë juridike (Shih vendimet e Gjykatës Kushtetuese nr.17, datë 19.06.2009; nr.26, datë 15.12.2008; nr.19, datë 23.12.2004). Mospërcaktimi i këtyre afateve do të çonte në një situatë të tillë ku konfliktet gjyqësore asnjëherë nuk do të zgjidheshin përfundimisht mes palëve dhe situata e tyre do të ishte e pasigurt, pasi në çdo moment, një e drejtë e fituar me një vendim gjyqësor, potencialisht do të mund të cenohej apo prekej me një vendim të dhënë nga një gjykatë më e lartë. (Shih vendimin e Gjykatës Kushtetuese nr.32, datë 2.12.2005).

Në bazë të nenit 141 të Kushtetutës “Gjykata e Lartë ka juridiksion fillestar dhe rishikues”. Në nocionin kushtetues të rishikimit futet, në radhë të parë, shqyrtimi i rekurseve për pretendimet e shkeljes së ligjit material ose procedural, gjë që përbën funksionin kryesor të Gjykatës së Lartë (Shih vendimet e Gjykatës Kushtetuese nr.13, datë 21.07.2008; nr.25, datë 30.07.2003). Por, Gjykata e Lartë nuk e ushtron këtë kontroll me iniciativën e saj. Ajo duhet të vihet në lëvizje nëpërmjet rekursit – si një nga mjetet e kundërshtimit që njeh procedura penale. Në rastin në shqyrtim, ajo është vënë në lëvizje mbi bazën e rekursit të prokurorit, duke qenë se për kërkuesin ishte dhënë një vendim në favor të tij nga gjykata e apelit.

Bazuar në dispozitat e Kodit të Procedurës Penale, Kolegji Seleksionues i Gjykatës së Lartë është organi që shqyrton në dhomë këshillimi, ndër të tjera, plotësimin e kushteve formale për paraqitjen e rekursit, pra nëse ai është bërë nga një person që legjitimohet, nëse janë respektuar dispozitat për formën, paraqitjen, dërgimin, njoftimin dhe afatin e ankimit, si dhe nëse ai përmban shkaqe për t’u kaluar për shqyrtim në seancë gjyqësore. Kalimi i afatit ligjor e pengon gjykatën të marrë në shqyrtim në seancë gjyqësore një recurs të paraqitur, sepse situata ligjore konsiderohet e zgjidhur përfundimisht dhe si e tillë ajo nuk mund të ndryshohet. Në rast të kundërt, siç u përmend më sipër, do të ishim përpara cenimit të parimit të sigurisë juridike.

Duke iu referuar çështjes në shqyrtim, kërkuesi pretendon se recursi i prokurorit ndaj vendimit të gjykatës së apelit që kishte pushuar çështjen penale në ngarkim të tij është paraqitur jashtë afatit ligjor procedural dhe, në këto kushte, ai nuk duhej të merrej në shqyrtim nga Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë.

Gjykata ka vlerësuar se kontrolli i kushtetutshmërisë së një vendimi gjyqësor vlerësohet në një kontekst të caktuar faktesh që lidhen me të drejtën për proces të rregullt ligjor. Rastet që i paraqiten Gjykatës mbi bazën e ankimit të individëve duhet të shqyrtohen domosdoshmërisht në bazë të provueshmërisë së fakteve të dhëna. Marrja e vendimit për çështje kushtetuese kondicionohet nga përcaktimi i fakteve kushtetuese, mbi bazën e të cilave vlerësohet respektimi i së drejtës për një proces të rregullt ligjor. Përderisa Gjykata Kushtetuese ka autoritetin për të vendosur përfundimisht për çështje të kushtetutshmërisë së procesit gjyqësor, ajo nuk mund ta ushtrojë këtë kompetencë pa analizuar faktet e natyrës kushtetuese. Në këtë kontekst, Gjykata i referohet edhe Gjykatës Europiane për të Drejtat e Njeriut, e cila është shprehur se për përcaktimin e të drejtave dhe detyrimeve nga një “gjykatë” në respekt të nenit 6/1 të KEDNJ, është e domosdoshme që “gjykata” në fjalë të ketë juridiksion për të shqyrtuar të gjitha aspektet e faktit dhe të ligjit që kanë lidhje me çështjen përpara saj (Shih vendimin e Gjykatës Kushtetuese nr.14, datë 3.06.2009).

Bazuar në materialet e dosjes gjyqësore në ngarkim të kërkuesit rezulton se vendimi i gjykatës së apelit, ndaj të cilit ka ushtruar recurs prokuroria, ka marrë formë të prerë më datë 17.03.2006 dhe u është komunikuar palëve në po këtë datë. Kodi i Procedurës Penale parashikon se recursi në Gjykatën e Lartë duhet të paraqitet me shkrim brenda tridhjetë ditëve nga data që vendimi ka marrë formën e prerë (neni 435) dhe se në afatin e caktuar nuk llogaritet ora ose dita në të cilën fillon të ecë afati, por llogariten ora e fundit ose dita e fundit (neni 144/4). Pra, sipas kalendarit të zakonshëm, rezulton se afati për paraqitjen e rekursit përfundonte në datën 16.04.2006, ndërkohë që sipas dosjes gjyqësore, nga shënimi i sekretarisë gjyqësore në kopjen e rekursit, rezulton se ky recurs është paraqitur në gjykatën e shkallës së parë në datën 18.04.2006.

Subjekti i interesuar pretendon se rekursi është paraqitur brenda afatit ligjor 30-ditor dhe e mbështet këtë pretendim në faktin se rekursi dhe shkresa përcjellëse e prokurorisë mbajnë datën 14.04.2006, si edhe në faktin se libri i dorëzimit të prokurorisë, ku ndodhet edhe vula e postës, mban gjithashtu datën 14.04.2006. Sipas tij kjo është data e dorëzimit në postë të rekursit. Sipas nenit 413 të Kodit të Procedurës Penale, akti i ankimit paraqitet në sekretarinë e gjykatës që ka dhënë vendimin e ankimuar, por ai mund të dërgohet gjithashtu me postë rekomande në sekretarinë e gjykatës që ka dhënë vendimin dhe sekretaria shënon në zarf ditën e marrjes dhe e bashkëngjijt atë me aktet. Në këtë rast ankimi quhet i bërë në datën e dërgimit të aktit me postë rekomande.

Ligji e lidh afatin e fundit të depozitimit të ankimit me datën e paraqitjes në sekretarinë e gjykatës përkatëse ose me datën e dërgimit të tij me postë. Subjekti i interesuar nuk ka arritur të provojë përpara Gjykatës faktin e dërgimit të rekursit më datë 14.04.2006, pasi megjithëse ai ka paraqitur për këtë qëllim një fotokopje të fletës së librit të tij të dorëzimit të akteve, nuk ka paraqitur zarfin që e ka shoqëruar rekursin, ku në fakt duhet të ndodhej vula e postës që do të vërtetonte datën e saktë të dërgimit të aktit në gjykatë.

Megjithatë, sipas nenit 144/3 të Kodit të Procedurës Penale, afati i caktuar në ditë, kur mbaron në ditë pushimi ose feste, shtyhet deri në ditën pasardhëse të punës ose jofestive. Sipas kalendarit të zakonshëm, data 16.04.2006 në të cilën përfundonte afati për paraqitjen e rekursit rezulton të ketë qenë ditë e dielë dhe gjithashtu dita e kremtimit të Pashkëve Katolike, çka provohet me shkresën nr.1052, datë 22.10.2009 të Komitetit Shtetëror për Kultet. Bazuar në ligjin nr.7651, datë 21.12.1992 “Për festat zyrtare”, dita e parë e Pashkëve Katolike është ditë pushimi dhe kur dita e festave zyrtare është ditë e dielë, dita e pushimit do të jetë dita e hënë.

Në këto kushte, bazuar në nenin 144 të Kodit të Procedurës Penale, afati për paraqitjen e rekursit shtyhet deri në ditën pasardhëse të punës, pra më datë 18.04.2006, datë në të cilën rezulton edhe të jetë depozituar në sekretarinë e gjykatës së shkallës së parë.

Sa më sipër, Gjykata Kushtetuese vlerëson se rekursi i prokurorit kundër vendimit të gjykatës së apelit është paraqitur brenda afatit ligjor, kurse pretendimi i kërkuarit rezulton i pambështetur në fakte e prova. Në këto kushte, Gjykata konkludon se nuk jemi para cenimit të së drejtës për një proces të rregullt ligjor, prandaj kërkesa duhet rrëzuar si e pabazuar.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të neneve 131/f dhe 134/1/g të Kushtetutës, si dhe neneve 72 e vijues të ligjit nr.8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, njëzëri,

VENDOSI:

- Rrëzimin e kërkesës.

Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Anëtarë: Kujtim Puto, Fehmi Abdiu, Vladimir Kristo (kryetar), Vitore Tusha, Petrit Plloçi, Xhezair Zaganjori, Sokol Berberi, Admir Thanza, Sokol Sadushi.